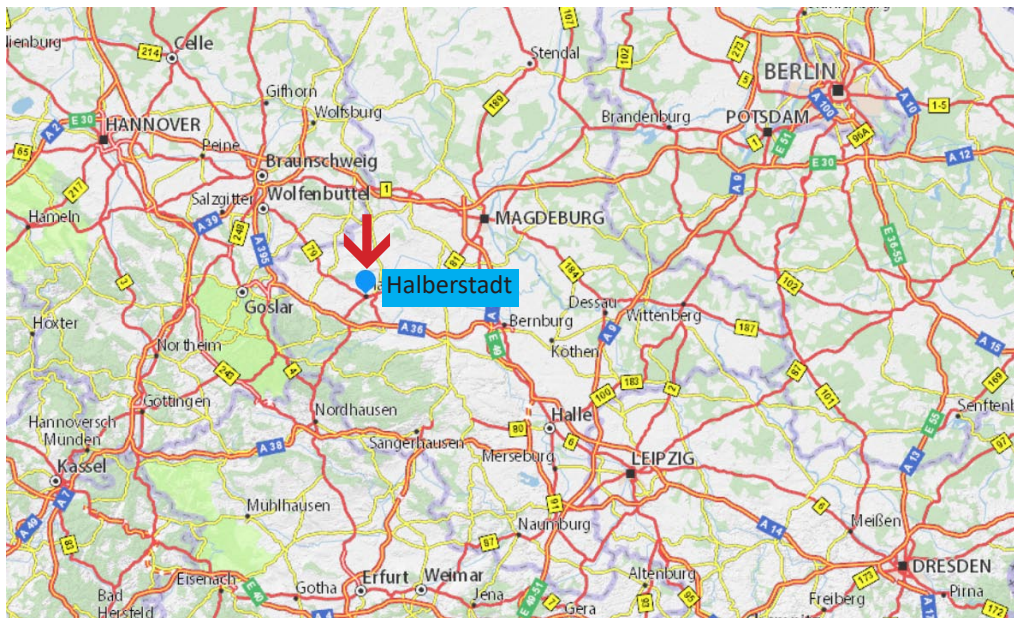

Oltid ievers...

Halberstadt (Duitsland)

Het verhaal van Lucien Declercq en Elisa Devos

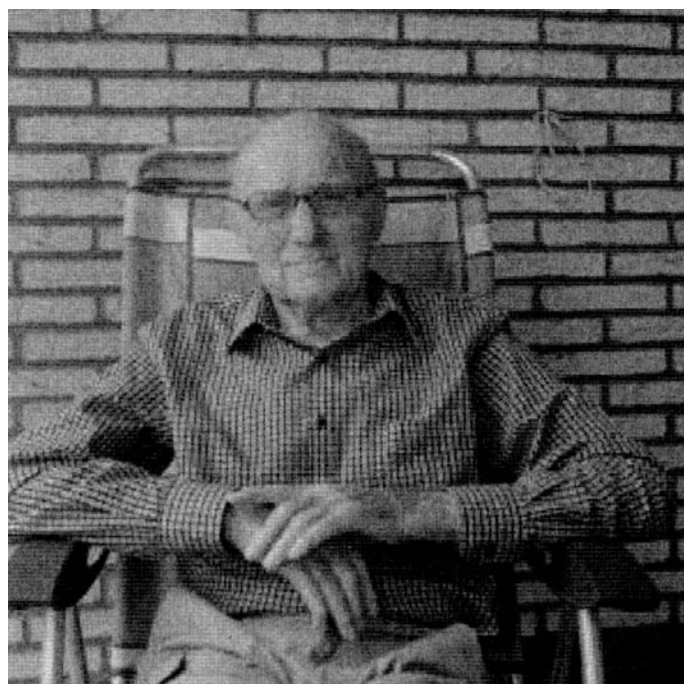
°Hulste 29 april 1922 - † 11 september 2017 - ° Harelbeke 20 december 1922 - † 2 juli 2014

Lucien Declercq werd geboren op 29 april 1922 te Hulste. Zijn vader Flor was schoenmaker en getrouwd met Helene Bruneel. Ze woonden mee in het huis van Flors ouders, in *café De Kroone* in de Brugsestraat, daar waar nu Yves Messiaen woont. Luciens grootvader, Theofiel, was ook al schoenmaker en zijn grootmoeder, Elisabeth Defossez was daar herbergierster. Zij waren niet aan hun proefstuk want daarvoor waren zij al waard en waardin geweest in *De Mandenmakerij* en *De Smisse*. Als Lucien 10 jaar was verhuisden Flor en Helene met hun gezin naar de Kasteelstraat 52, één huis verder dan *De Germinal*. Lucien groeide er op in het gezelschap van twee zusters en twee broers. Hij was een knap leerling, maar zoals toen zo vaak gebeurde was verder studeren, ondanks het aandringen van oppermeester Jozef Vanwynsberghe, niet aan de orde. Lucien ging zoals zoveel toen aan de leeftijd van 14 jaar uit werken. Hij ging als leerjongen aan de slag in een bakkerij in Moeskroen. Van een achturige werkdag was er toen nog geen sprake. Het was om vier uur opstaan, gauw gaan kneden en bakken en in de namiddag mee op broodronde in de stad. Enkel op zondag had hij vrij en die dag snelde hij 's morgens met de fiets richting Hulste en 's avonds terug naar Moeskroen.

Dat hield hij zo een jaartje vol. Daarna vond hij werk dichtbij huis, in Bavikhove, als vlaswerker en zo raakte hij vertrouwd met al de lasten die het vlasbedrijf met zich meebrengt. Het werd oorlog en hij leerde in Harelbeke Elza Devos kennen. Elza was van hetzelfde geboortjaar 1922 en zij trouwden op 29 augustus 1942. Om zeven uur 's morgens vertrok Lucien die dag vanuit Hulste

met de stoomtram tot aan De Herder. Van daar uit ging hij te voet naar zijn bruid die in de Deerlijksestraat in Harelbeke woonde. Het jonge echtpaar ging inwonen bij Luciens tante Eveline in de Kuurnsestraat 65 (Frans Fraye) die getrouwd was met boomveller Alberic Maertens uit Oekene. Tijdens de Tweede Wereldoorlog stonden er nog veel beukenbomen in de Kuurnsestraat en de Muizelstraat. Al gauw werd hun zoontje Willy geboren maar kort daarna werd Lucien opgeëist door de Duitsers

Lucien Declercq - foto genomen in 2016

om te gaan werken in Duitsland. Lucien nam het risico om onder te duiken bij kennissen ergens in Frankrijk, maar toen de Duitsers er mee dreigden om een familielid in zijn plaats op te vorderen kwam hij terug naar Hulste en ging hij zich alsnog aangeven.

Toen hij aan het station stond te wachten op de trein om naar Duitsland gedeporteerd te worden kwam Elza daar ook opdagen. Aan de Duitse wachters legde ze uit dat zij zich aandiende om als vrijwilligster mee te gaan en samen met haar man het lot van weggevoerde te dragen. Dit kan tellen als unicum. Als koppel werden zij als dwangarbeider tewerkgesteld in Halberstadt, een stad halverwege Hannover en Leipzig, in de *'Junkers Flugzeugwerke'*. Daar werden vliegtuigvleugels gebouwd voor de Junker-bommenwerpers.

De fabriek werd meerdere malen door Amerikaanse bommenwerpers bestookt waarbij tientallen opgeëisten het leven verloren. De productie stokte en zo moesten ze verhuizen naar een andere fabriek, een twintigtal kilometer van Dresden. Daar hebben ze, gelukkig van op afstand, in de nacht van 13 op 14 februari 1945 het fameuze bombardement van Dresden meegemaakt. Vanop een afstand van 20 kilometer voelden ze de schokken, de verschroeiende hitte en de verstikkende rookwalm en zagen ze de stad Dresden ten ondergaan in een vuurzee die in één nacht 30.000 mensen de dood in joeg. Nadien hebben ze nog de gelegenheid gehad om de verwoeste stad te bezoeken. Zo waren ze getuige van de uitwerking van de zogenaamde bomtapijt bombardementen door de Engelse en de Amerikaanse vliegtuigen .

Toen drie maand daarna, op 4 mei 1945, de capitulatie van Nazi Duitsland ondertekend werd stelden Lucien en Elza zich slechts één vraag: "Hoe geraken wij zo snel mogelijk hier weg uit de Russische zone tot in Hulste?" Er heerste een onbeschrijfelijke chaos en vervoer was er niet. Dan maar te voet. Na weken tjolen door een land vol puin en ellende bereikten ze de boorden van de Rijn. Naar onze schatting moeten ze dan minstens 550 km afgelegd hebben. Daar kregen ze van de Amerikaanse bezettingsmacht de mogelijkheid om met de trein via Nederland in Harelbeke te geraken. Dan nog een eindje te voet en ze waren in Hulste.

Met dank aan Marcel Callewier en Joris Decavele.

[SH]

© www.hulste.info - 2021

[\[disclaimer\]](#)

Het was even aanpassen om weer de draad van het gewone leven weer op te nemen. Het was een blij weerzien met zoontje Willy die, gedurende gans die tijd dat Lucien en Elza in Duitsland waren, had kunnen genieten van de goede zorgen van meter Eveline, de tante van Lucien. Lucien bleef in het vlas en in 1956 richtte hij een eigen zaak op: hij legde zich toe op de verwerking van vlaskladden - krotten in de volksmond. In 1984 ging hij met pensioen. In 2000 werd Elza getroffen door een verlamme trombose. Zij overleed in 2014. Lucien overleefde zijn dierbare echtgenote waarmee hij lief en leed deelde, en stierf op 11 september 2017. Ze liggen samen begraven op het nieuw kerkhof van Harelbeke.